

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2025/2251

z dnia 10 listopada 2025 r.

dotyczące środków w zakresie wyczerpującego charakteru danych do celów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/516 w sprawie harmonizacji dochodu narodowego brutto w cenach rynkowych oraz uchylające decyzję Komisji 94/168/WE, Euratom

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/516 z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie harmonizacji dochodu narodowego brutto w cenach rynkowych oraz uchylające dyrektywę Rady 89/130/EEG, Euratom i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1287/2003 (rozporządzenie DNB) ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Środki w zakresie wyczerpującego charakteru danych są jedną z kwestii wymienionych w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2020/2147 ⁽²⁾.
- (2) Od czasu wejścia w życie decyzji Komisji 94/168/WE, Euratom ⁽³⁾ poczyniono znaczne postępy w obszarze harmonizacji i jakości środków w zakresie wyczerpującego charakteru stosowanych przez państwa członkowskie. Pomimo tych udoskonaleń, aby zapewnić wiarygodność, wyczerpujący charakter i porównywalność danych dotyczących dochodu narodowego brutto (DNB), środki w zakresie wyczerpującego charakteru wymagają dalszej harmonizacji z uwzględnieniem wyników weryfikacji w tym obszarze. W szczególności weryfikacja DNB ujawniła potrzebę dalszej harmonizacji środków w zakresie: (i) porównania danych dotyczących zatrudnienia według źródeł demograficznych z zatrudnieniem stanowiącym podstawę szacunków produktu krajowego brutto w cenach rynkowych (PKB); (ii) dostosowań statystycznych dotyczących dochodów w naturze oraz napiwków lub gratyfikacji; (iii) wykorzystania informacji uzyskanych w ramach audytów podatkowych w celu zwiększenia wyczerpującego charakteru szacunków PKB oraz (iv) dostosowań statystycznych dotyczących nielegalnej działalności gospodarczej.
- (3) Źródła demograficzne (takie jak badanie siły roboczej i spisy ludności) są skutecznym sposobem uwiarygodniania zatrudnienia stanowiącego podstawę szacunków PKB (istotnego do opracowywania PKB metodą opartą na produkcji i dochodach) lub dokonywania dostosowań PKB w odniesieniu do produkcji i dochodów, które nie są zaobserwowane. Badanie siły roboczej przeprowadzono w spójny sposób we wszystkich państwach członkowskich na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 ⁽⁴⁾ oraz rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/2240 ⁽⁵⁾. Źródła statystyki gospodarczej, takie jak statystyka strukturalna dotycząca przedsiębiorstw i statystyczne rejestry przedsiębiorstw – wykorzystywane do obliczania PKB we wszystkich państwach członkowskich – są zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 ⁽⁶⁾ („rozporządzenie w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej”) oraz z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/1197 ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 91 z 29.3.2019, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/516/oj>.

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/2147 z dnia 8 października 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/516 przez określenie wykazu zagadnień, dotyczące należy uwzględnić w każdym cyklu weryfikacji (Dz.U. L 428 z 18.12.2020, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/2147/oj).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 94/168/EC, Euratom z dnia 22 lutego 1994 r. w sprawie środków, które należy przyjąć w celu wykonania dyrektywy Rady 89/130/EEG, Euratom w sprawie harmonizacji obliczania produktu narodowego brutto w cenach rynkowych Dz.U. L 77 z 19.3.1994, s. 51, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1994/168/oj>.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. ustanawiające wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 808/2004, (WE) nr 452/2008 i (WE) nr 1338/2008 oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1177/2003 i rozporządzenie Rady (WE) nr 577/98 (Dz.U. L 261 I z 14.10.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1700/oj>).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2240 z dnia 16 grudnia 2019 r. określające informacje techniczne dotyczące zbioru danych, ustanawiające formaty techniczne stosowane do przekazywania informacji oraz określające szczegółowe uregulowania i treść raportów jakości dotyczących organizacji badania reprezentacyjnego w dziedzinie zasoby pracy zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 (Dz.U. L 336 z 30.12.2019, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/2240/oj).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylające 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej (Dz.U. L 327 z 17.12.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2152/oj>).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1197 z dnia 30 lipca 2020 r. ustanawiające specyfikacje techniczne i ustalenia na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylającego 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej (Dz.U. L 271 z 18.8.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1197/oj).

- (4) Dochody w naturze i napiwki lub gratyfikacje są zjawiskami występującymi we wszystkich państwach członkowskich, a szacunki dotyczące PKB mogą wymagać dostosowań w celu odzwierciedlenia tych zjawisk.
- (5) We wszystkich państwach członkowskich istnieją systemy podatku dochodowego i podatku od wartości dodanej od osób prywatnych i przedsiębiorców wraz z odpowiednimi mechanizmami audytu podatkowego. Informacje z audytów podatkowych mogą być wykorzystywane na potrzeby dokonywania dostosowań związanych z błędną sprawozdawczością w zakresie produkcji i dochodów.
- (6) Od czasu wejścia w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013⁽⁸⁾ („ESA 2010”) wszystkie państwa członkowskie dokonały, w stosownych przypadkach, dostosowań PKB w celu uwzględnienia nielegalnych działalności gospodarczych mieszczących się w granicach produkcji.
- (7) We wszystkich państwach członkowskich istnieje zatem infrastruktura statystyczna i administracyjna, która umożliwia dalszą harmonizację środków w zakresie wyczerpującego charakteru.
- (8) Agregaty DNB i ich składniki powinny być zgodne z odpowiednimi definicjami i zasadami rachunkowości ESA 2010.
- (9) W celu dalszej harmonizacji środków dotyczących wyczerpującego charakteru należy zastąpić środki przewidziane w decyzji 94/168/WE, Euratom i uchylić decyzję 94/168/WE, Euratom.
- (10) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Europejskiego Systemu Statystycznego,

PRZYMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ 1

Cel i zakres

Artykuł 1

Celem niniejszego rozporządzenia jest poprawa wyczerpującego charakteru PKB jako głównego składnika DNB państw członkowskich w odniesieniu do działalności gospodarczej mieszczącej się w przyjętych w ESA 2010 granicach produkcji. Obejmuje to działalność gospodarczą, która jest sama w sobie legalna, ale nie jest prowadzona zgodnie z przepisami podatkowymi i dotyczącymi zabezpieczenia społecznego, a także działalność gospodarczą, która jest nielegalna zgodnie z ustawodawstwem krajowym, pod warunkiem że działania pomiędzy wszystkimi jednostkami są oparte na wzajemnym porozumieniu, jak określono w pkt 1.79 ESA 2010.

Artykuł 2

Oprócz środków przewidzianych w rozdziałach 4–7 niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie mogą wprowadzić dodatkowe środki dla poszczególnych krajów w celu wyeliminowania luk w zakresie wyczerpującego charakteru.

ROZDZIAŁ 2

Wyczerpujący charakter

Artykuł 3

1. Szacunki DNB i PKB mają „wyczerpujący charakter”, jeżeli obejmują:
 - a) produkcję, podstawowe dochody i wydatki bezpośrednio zaobserwowane w badaniach statystycznych lub ewidencji administracyjnej, oraz

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/oj>).

- b) produkcję, podstawowe dochody i wydatki, które nie są bezpośrednio zaobserwowane i dotyczą między innymi jednego lub kilku z następujących zjawisk:
 - (i) nieuwzględnianie w ewidencji statystycznej gospodarczo czynnych jednostek;
 - (ii) uchylanie się od opodatkowania lub składek na ubezpieczenie społeczne;
 - (iii) zwolnienie z obowiązku przedstawiania informacji organom podatkowym i władzom w zakresie zabezpieczenia społecznego;
 - (iv) nieprawidłowości statystyczne w danych.
- 2. Nieuwzględnianie gospodarczo czynnych jednostek w ewidencji statystycznej, o czym mowa w ust. 1 lit. b) ppkt (i), oznacza niewpisanie do ewidencji statystycznej czynnych gospodarczo jednostek, które są zarejestrowane w organach podatkowych lub organach zabezpieczenia społecznego oraz czynnych gospodarczo jednostek, które celowo uniknęły rejestracji, aby uniknąć opodatkowania lub składek na ubezpieczenie społeczne lub ze względu na prowadzoną nielegalną działalność.
- 3. Uchylanie się od opodatkowania lub składek na ubezpieczenie społeczne, o którym mowa w ust. 1 lit. b) ppkt (ii) obejmuje składanie organom podatkowym lub organom zabezpieczenia społecznego danych, które zawierają opuszczenia lub są sfałszowane.
- 4. Zwolnienie z obowiązku przedstawiania informacji organom podatkowym i władzom w zakresie zabezpieczenia społecznego, o którym mowa w ust. 1 lit. b) ppkt (iii), związane jest z co najmniej jednym z poniższych zjawisk:
 - a) istnienie minimalnych progów w zakresie obowiązkowej rejestracji niektórych działalności czy transakcji;
 - b) zwolnienie szczególnych grup osób lub przedsiębiorstw;
 - c) składanie częściowych deklaracji, które nie naruszają regulacji dotyczących systemu podatkowego i systemu ubezpieczeń społecznych.
- 5. Nieprawidłowości statystyczne w danych, które mają wpływ na wyczerpujący charakter i o których mowa w ust. 1 lit. b) ppkt (iv), odnoszą się do co najmniej jednego z następujących niedociągnięć:
 - a) dane, które są niekompletne, nie zostały zgromadzone lub nie dają się bezpośrednio zgromadzić;
 - b) dane, które są nieprawidłowo przetwarzane lub zestawiane przez statystyków.
- 6. Wyczerpujący charakter oznacza, że szacunki dotyczące PKB (a w konsekwencji DNB) są wyczerpujące.
- 7. Brak wyczerpującego charakteru oznacza, że szacunki dotyczące PKB (a w konsekwencji DNB) nie są wyczerpujące ze względu na brak odpowiednich dostosowań w zakresie wyczerpującego charakteru.

ROZDZIAŁ 3

Opis obliczeń i dostosowań zapewniających wyczerpujący charakter szacunków PKB

Artykuł 4

Państwa członkowskie przedstawiają wykaz źródeł i metod wykorzystywanych do tworzenia agregatów dochodu narodowego brutto oraz ich składników zgodnie z ESA 2010 („wykaz DNB”), jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2020/1546^(*). W swoich wykazach DNB państwa członkowskie zamieszczają opis zidentyfikowanych luk w zakresie wyczerpującego charakteru oraz metod wykorzystywanych w celu zapewnienia wyczerpującego charakteru swoich szacunków PKB oraz podają wartości dokonanych dostosowań. Opis składa się z następujących elementów:

- a) określenie rodzajów braku wyczerpującego charakteru, w odniesieniu do których konieczne są dostosowania ze względu na nieuwzględnianie w ewidencji statystycznej, uchylanie się od opodatkowania lub składek na ubezpieczenie społeczne lub zwolnienie z obowiązku od przedstawiania informacji, a także ze względu na nieprawidłowości statystyczne w danych;

^(*) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1546 z dnia 23 października 2020 r. ustanawiające strukturę i szczegółowe ustalenia dotyczące wykazu źródeł i metod wykorzystywanych do tworzenia agregatów dochodu narodowego brutto oraz ich składników zgodnie z europejskim systemem rachunków, Dz.U. L 354 z 26.10.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1546/oj.

- b) określenie poszczególnych elementów wpływających na brak wyczerpującego charakteru w ramach każdego z rodzajów braku wyczerpującego charakteru, o których mowa w lit. a);
- c) przedstawienie, w jaki sposób zidentyfikowane rodzaje i elementy braku wyczerpującego charakteru są powiązane z metodami wykorzystywanymi w celu zapewnienia wyczerpującego charakteru, oraz przedstawienie przeglądu dostosowań dokonanych w odniesieniu do tych różnych rodzajów i elementów braku wyczerpującego charakteru;
- d) opis metod osiągania wyczerpującego charakteru wykorzystanych w odniesieniu do zidentyfikowanych rodzajów i elementów braku wyczerpującego charakteru.

Artykuł 5

1. Rodzaje braku wyczerpującego charakteru, o których mowa w art. 4 lit. a), wymieniono w załączniku I do niniejszego rozporządzenia. Rodzaje te odnoszą się do sytuacji, w której dane źródłowe pozyskuje się z badań lub zbiorów administracyjnych producentów. W związku z tym rodzaje te należy stosować przede wszystkim w analizie wyczerpującego charakteru w kontekście kompilacji PKB w ramach podejścia od strony produkcji. Można je również zastosować do analizy PKB w ramach podejścia od strony przychodów lub rozdysponowania, pod warunkiem że dane źródłowe pochodzą również z badań lub administracyjnych zbiorów producentów.

2. Przykładami poszczególnych elementów braku wyczerpującego charakteru w ramach każdego z jego rodzajów, o których mowa w art. 4 lit. b), mogą być (między innymi) przykłady opisane w załączniku I do niniejszego rozporządzenia.

3. Do powiązania zidentyfikowanych rodzajów i elementów braku wyczerpującego charakteru z metodami wykorzystywanymi w celu zapewnienia wyczerpującego charakteru oraz do przedstawienia przeglądu dostosowań dokonanych w odniesieniu do tych różnych rodzajów i elementów braku wyczerpującego charakteru, o których mowa w art. 4 lit. c), wykorzystuje się tabele przeglądowe o treści określonej w załączniku II do niniejszego rozporządzenia. Odbyna się to przede wszystkim w odniesieniu do składników podejścia do PKB opartego na produkcji oraz, pod warunkiem że dane źródłowe pochodzą z badań lub zbiorów administracyjnych producentów, w odniesieniu do odpowiednich składników podejścia do PKB od strony przychodów lub rozdysponowania.

ROZDZIAŁ 4

Porównanie danych dotyczących zatrudnienia według źródeł demograficznych z zatrudnieniem stanowiącym podstawę szacunków (PKB)

Artykuł 6

Państwa członkowskie porównują dane dotyczące zatrudnienia według źródeł demograficznych (podaż pracy) z zatrudnieniem stanowiącym podstawę szacunków PKB (popyt na pracę). Wyniki tego porównania wykorzystuje się do dokonania wyraźnych dostosowań w zakresie wyczerpującego charakteru w odniesieniu do nieobserwowanej produkcji i nieobserwowanych dochodów lub do zatwierdzenia szacunków PKB. Porównania dokonuje się co najmniej raz na pięć lat, począwszy od cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029.

Artykuł 7

1. Źródłami demograficznymi podaży pracy, o której mowa w art. 6, są badania siły roboczej lub spis ludności (w tym stanowiące jego podstawę dane administracyjne).

2. Dane dotyczące popytu na pracę, o którym mowa w art. 6, pochodzą ze źródeł statystyki gospodarczej wykorzystywanych do zestawiania PKB, w tym ze statystyki strukturalnej dotyczącej przedsiębiorstw, statystycznego rejestru przedsiębiorstw, innych źródeł związanych z gospodarką, danych administracyjnych lub z połączenia tych źródeł.

3. Jeżeli wyniki porównania, o którym mowa w art. 6, są wykorzystywane do zatwierdzenia szacunków PKB, wówczas wartości zatrudnienia stanowiące podstawę szacunków PKB są ostatecznymi szacunkami zatrudnienia w rachunkach narodowych.

Artykuł 8

Pojęcie zatrudnienia, które ma być stosowane, zostało zdefiniowane w pkt 11.11–11.19 ESA 2010 (w odniesieniu do krajowej ludności czynnej zawodowo). Ponieważ w źródłach demograficznych stosuje się inną definicję zatrudnienia (zatrudnienie na poziomie krajowym), państwa członkowskie podejmują środki w celu dostosowania jej do definicji przewidzianej w ESA 2010, aby umożliwić porównanie, o którym mowa w art. 6. Środki te obejmują co najmniej następujące aspekty:

- a) włączenie nierezydentów pracujących dla jednostek będących rezydentami, takich jak pracownicy migrujący niebędący rezydentami, pracownicy transgraniczni niebędący rezydentami i pracownicy sezonowi;
- b) wyłączenie rezydentów zatrudnionych przez producentów niebędących rezydentami, takich jak pracownicy transgraniczni i pracownicy sezonowi będący rezydentami;
- c) włączenie pracowników będących rezydentami, mieszkających na stałe w placówkach zbiorowego zakwaterowania; mogą oni mieszkać i pracować w obiektach zbiorowego zakwaterowania (takich jak więzienia lub placówki opieki długoterminowej), zbiorowych gospodarstwach domowych (takich jak instytucje religijne) oraz w koszarach dla sił zbrojnych;
- d) włączenie osób produkujących na własne potrzeby (np. działalność rolnicza).

Artykuł 9

Dokonując porównania, o którym mowa w art. 6, państwa członkowskie stosują środki w celu:

- a) określenia zakresu działalności gospodarczej, która ma być brana pod uwagę do celów porównania, wykorzystując statystyczną klasyfikację działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej („NACE”), ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1893/2006⁽¹⁰⁾, oraz harmonizacji kodów NACE w odniesieniu do danych dotyczących zatrudnienia w kontekście podaży i popytu na pracę;
- b) obliczenia danych dotyczących zatrudnienia w odniesieniu do „godzin przepracowanych” (zgodnie z definicją w ESA 2010 pkt 11.27) lub „ekwiwalentu pełnego czasu pracy” (zgodnie z definicją w ESA 2010 pkt 11.32);
- c) określenia odpowiednich wskaźników wartości dodanej brutto lub produkcji na jednostkę pracy, które należy zastosować do obliczonego niedoboru siły roboczej (różnica między danymi dotyczącymi zatrudnienia według źródeł demograficznych, dostosowanymi zgodnie z art. 8, a zatrudnieniem stanowiącym podstawę szacunków PKB), jeżeli w wyniku porównania dokonuje się wyraźnych dostosowań (wartości dodanej brutto i jej składników) w zakresie wyczerpującego charakteru w odniesieniu do nieobserwowanej produkcji..

Artykuł 10

Państwa członkowskie uwzględniają w wykazie DNB opis przeprowadzonego porównania, o którym mowa w art. 6. Wymóg ten obowiązuje od wykazu DNB po cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029. Jeżeli w wyniku tego porównania dokonuje się wyraźnych dostosowań w zakresie wyczerpującego charakteru, państwa członkowskie podają wartość dokonanych dostosowań. Jeżeli w wyniku tego porównania nie dokonuje się wyraźnych dostosowań w zakresie wyczerpującego charakteru, państwa członkowskie przedstawiają uzasadnienie w wykazie DNB wraz z informacjami na temat tego, w jaki sposób wyniki porównania wykorzystano do zatwierdzenia szacunków PKB.

ROZDZIAŁ 5

Dostosowania statystyczne dotyczące dochodów w naturze oraz napiwków lub gratyfikacji

Artykuł 11

Państwa członkowskie dokonują przeglądu różnych rodzajów dochodów w naturze i rodzajów działalności, w przypadku których zjawisko napiwków jest najpowszechniejsze, w celu dokonania, w stosownych przypadkach, dostosowań PKB w zakresie wyczerpującego charakteru. Państwa członkowskie dokonują również przeglądu metod tych dostosowań w celu zapewnienia ich wiarygodności. Przeglądów tych dokonuje się co najmniej raz na pięć lat, począwszy od cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych, Dz.U. L 393 z 30.12.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj>.

Artykuł 12

Przegląd różnych rodzajów dochodów w naturze, o którym mowa w art. 11, obejmuje następujące pozycje:

- a) usługi środków transportu i innego sprzętu trwałego użytku dostarczane na osobisty użytek pracowników;
- b) posiłki i napoje, w tym spożywane podczas podróży służbowych;
- c) obniżki cen otrzymywane w bezpłatnych lub dotowanych stołówkach lub uzyskane za pomocą bonów obiadowych;
- d) transport do i z pracy;
- e) towary i usługi powstałe w wyniku własnych procesów produkcyjnych pracodawcy, na przykład żywność i napoje;
- f) bezpłatne zakwaterowanie/dopłaty do mieszkań;
- g) kredyty i pożyczki udzielane pracownikom po obniżonej stopie procentowej;
- h) wszystkie inne rodzaje dochodów w naturze, które uznaje się za znaczące pod względem ilościowym.

Artykuł 13

Przegląd rodzajów działalności, w przypadku których napiwki są najpowszechniejsze i o których mowa w art. 11, obejmuje następujące rodzaje działalności:

- a) taksówki;
- b) restauracje;
- c) hotele;
- d) usługi fryzjerskie;
- e) wszystkie inne rodzaje działalności, w przypadku których napiwki uznaje się za znaczące pod względem ilościowym.

Artykuł 14

Państwa członkowskie porównują swoje szacunki dochodów w naturze z wynikami dokonywanych co cztery lata unijnych badań kosztów siły roboczej, ponieważ badania te zawierają również informacje dotyczące dochodów w naturze. Porównania tego dokonuje się za każdym razem, gdy dostępne są wyniki unijnego badania kosztów pracy.

Artykuł 15

1. Państwa członkowskie włączają do wykazu DNB ogólny opis przepisów podatkowych mających zastosowanie do dochodów w naturze oraz napiwków lub gratyfikacji. Wykaz DNB zawiera również wyjaśnienie, w jaki sposób przy szacowaniu PKB należy uwzględnić te przepisy (np. poprzez rozważenie, w jaki sposób wpływają one na dane źródłowe, a co za tym idzie, na ewentualną potrzebę dokonania dostosowań). Wymóg ten obowiązuje od wykazu DNB po cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029.

2. Jeżeli dokonywane są dostosowania dla poszczególnych pozycji, należy opisać źródła danych i metodę obliczania dostosowania oraz podać jego wartość.

3. Państwa członkowskie opisują w wykazie DNB również wyniki przeglądów, o których mowa w art. 11, oraz wyniki porównania, o którym mowa w art. 14, oraz, w stosownych przypadkach, przedstawiają uzasadnienie i opis związanych z nimi dostosowań. Wymóg ten obowiązuje od wykazu DNB po cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029.

ROZDZIAŁ 6

Badanie wykorzystania informacji z audytów podatkowych w celu zwiększenia zakresu kompletności szacunków PKB

Artykuł 16

Państwa członkowskie analizują możliwość wykorzystania audytów podatkowych w celu poprawy wyczerpującego charakteru szacunków PKB. Analizę tę przeprowadza się co najmniej raz na pięć lat, począwszy od cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029.

Artykuł 17

1. Państwa członkowskie opisują w wykazie DNB wyniki analizy, o której mowa w art. 16, poczynając od wykazu DNB po cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029.
2. W opisie tym określa się, czy informacje z audytu podatkowego mogą być wykorzystane do dokonania dostosowań w kontekście błędnie zgłoszonej produkcji i dochodów (ilościowo) lub do określenia schematów takich błędnych zgłoszeń (jakościowo).
3. Jeżeli dostosowania w zakresie wyczerpującego charakteru są dokonywane na podstawie audytów podatkowych (wykorzystanie ilościowe), w opisie wyjaśnia się metody dostosowania informacji uzyskanych w wyniku audytów fiskalnych do tego celu oraz podaje się wartość dostosowań.
4. Jeżeli audyty podatkowe są wykorzystywane jakościowo, w opisie wyjaśnia się sposób, w jaki zidentyfikowane schematy błędnej sprawozdawczości są stosowane do dostosowań w zakresie wyczerpującego charakteru wynikających z innych metod osiągnięcia wyczerpującego charakteru. Jeżeli audyty podatkowe nie są wykorzystywane w działaniach związanych z wyczerpującym charakterem, w opisie wyjaśnia się przyczyny ich niewykorzystania.

ROZDZIAŁ 7

Dostosowania statystyczne dotyczące nielegalnej działalności gospodarczej*Artykuł 18*

Państwa członkowskie dokonują przeglądu rodzajów nielegalnej działalności gospodarczej, które mieszczą się w granicach produkcji określonych w ESA 2010, w celu dokonania, w stosownych przypadkach, dostosowań PKB w zakresie wyczerpującego charakteru oraz dokonują przeglądu metod wykorzystywanych w kontekście tych dostosowań w celu zapewnienia ich wiarygodności. Przeglądów tych dokonuje się co najmniej raz na pięć lat, poczynając od cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029.

Artykuł 19

Przegląd rodzajów nielegalnej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 18, obejmuje następujące rodzaje działalności:

- a) prostytutka (jeżeli jest nielegalna zgodnie z ustawodawstwem krajowym);
- b) produkcja narkotyków i handel nimi (jeżeli są nielegalne zgodnie z ustawodawstwem krajowym);
- c) przemysł alkoholu i wyrobów tytoniowych;
- d) wszystkie inne rodzaje nielegalnej działalności gospodarczej, które uznaje się za znaczące pod względem ilościowym.

Artykuł 20

Państwa członkowskie opisują w wykazie DNB, poczynając od wykazu DNB po cyklu weryfikacji DNB na lata 2025–2029, wyniki przeglądu, o którym mowa w art. 18. Wykaz DNB zawiera, w stosownych przypadkach, uzasadnienie i opis powiązanych zmian. Jeżeli dokonywane są dostosowania dla poszczególnych rodzajów nielegalnej działalności gospodarczej, należy opisać źródła danych i metodę obliczania dostosowania oraz podać jego wartość.

Artykuł 21

1. Decyzja 94/168/WE, Euratom traci moc.
2. Odniesienia do uchylonej decyzji traktuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 22

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 listopada 2025 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK I

Rodzaje braku wyczerpującego charakteru, o których mowa w art. 5

Podziału wszystkich rodzajów działalności produkcyjnej według ich potencjału wystąpienia braku wyczerpującego charakteru dokonuje się na podstawie standardowych rodzajów braku wyczerpującego charakteru. Rodzaje te oznaczono N1-N7. Opis każdego z rodzajów braku wyczerpującego charakteru (N1-N7), a także przykłady poszczególnych elementów braku wyczerpującego charakteru dla każdego z tych rodzajów, przedstawiono w tabeli poniżej.

Oznaczenie	Rodzaj	Opis rodzajów braku wyczerpującego charakteru i ich elementów
N1	Producent nie dopełnił obowiązku rejestracji (producent ukryty)	— Producent nie dopełnił obowiązku rejestracji, aby unikać opodatkowania lub składek na ubezpieczenie społeczne. Najczęściej są to mali producenci, których obroty przekraczają progi wystąpienia obowiązku zgłoszenia dochodów. — Producentów, którzy nie dopełnili obowiązku rejestracji z uwagi na prowadzoną przez siebie nielegalną działalność, kwalifikuje się do N2, a nie N1. — N1 nie obejmuje wszystkich rodzajów działalności ukrytej – część z nich kwalifikuje się do N6.
N2	Producent prowadzi nielegalną działalność i nie dopełnił obowiązku rejestracji	— N2 obejmuje działalność nielegalnych producentów, którzy w całości unikają rejestracji. — N2 obejmuje nielegalnej działalności ze strony legalnych podmiotów lub przedsiębiorców, którzy zgłaszają (lub nieprawidłowo zgłaszają) swoją działalność pod legalnymi kodami działalności.
N3	Producent nie podlega obowiązkowi rejestracji	— Producent nie musi poddać się rejestracji, ponieważ jego produkty nie trafiają na rynek. Zazwyczaj są to nierynkowi producenci w ramach gospodarstwa domowego, których działalność polega na: i) produkcji towarów na własny użytek lub na potrzeby ich własnych nakładów na środki trwałe; ii) pracach budowlanych lub naprawach w miejscu zamieszkania. — Towary tych producentów trafiają na rynek w ograniczonym stopniu, poniżej progów, które nakładałyby na nich obowiązek rejestracji działalności gospodarczej.
N4	Zarejestrowana osoba prawna nieuwjęta w danych statystycznych	— Osoba prawna może nie być ujęta w danych statystycznych z wielu przyczyn. Na przykład: i) rejestr przedsiębiorstw jest nieaktualny lub procedury jego aktualizacji są nieodpowiednie; ii) dane (rodzaj działalności, jej wielkość lub kody geograficzne) są nieprawidłowo sklasyfikowane; iii) osoba prawna jest wyłączona z zakresu badania, ponieważ wielkość jej działalności jest poniżej pewnego progu.
N5	Zarejestrowany przedsiębiorca nieuwjęty w danych statystycznych	— Zgłoszony przedsiębiorca może nie być ujęty w danych statystycznych z wielu przyczyn. Na przykład źródło administracyjne dysponujące wykazami zarejestrowanych przedsiębiorców może nie zawsze przekazywać kompletne lub aktualne wykazy do urzędu statystycznego. — Nawet w przypadku regularnego przepływu dokładnych i wyczerpujących informacji ze źródła administracyjnego do urzędu statystycznego, zgłoszony przedsiębiorca może nie być ujęty w rejestrze przedsiębiorstw z wielu przyczyn (zob. N4)
N6	Producent błędnie zgłasza dane	— Błędy w zgłoszeniach oznaczają zazwyczaj, że produkcja jest zaniżana lub zużycie pośrednie zawyżane w celu uniknięcia (lub obniżenia) podatku dochodowego, podatku od wartości dodanej lub składek na ubezpieczenie społeczne. — Błędy w zgłoszeniach często dotyczą: (i) prowadzenia dwóch kompletów ewidencji; (ii) wypłacania płac kopertowych i zgłaszania ich w ramach zużycia pośredniego; (iii) płatności gotówkowych niepotwierdzonych fakturami; (iv) oszustw związanych z VAT.

Oznaczenie	Rodzaj	Opis rodzajów braku wyczerpującego charakteru i ich elementów
N7	Dane są obciążone nieprawidłowościami statystycznymi	— N7 dzieli się na: (i) N7a – dane, które są niekompletne, nie zostały zgromadzone lub nie dają się bezpośrednio zgromadzić; (ii) N7b – dane, które są nieprawidłowo przetwarzane lub zestawiane przez statystyków. Rozróżnienie to jest przydatne dla lepszego zrozumienia szerokiego zakresu możliwych nieprawidłowości statystycznych. W praktyce jednak N7a i N7b nie zawsze można łatwo rozróżnić. — Nieprawidłowości statystyczne poniższy wykaz nie jest wyczerpujący, ale następujące kwestie należy zbadać pod kątem braku wyczerpującego charakteru: — postępowanie w przypadku braku odpowiedzi na badania; — produkcja dla celów własnego spożycia przez producentów rynkowych; — napiwki; — wynagrodzenia w naturze; — działalność drugorzędna. — Jasnym jest, że nie wszystkie nieprawidłowości statystyczne prowadzą do niedoszacowania PKB. Celem jest określenie tych obszarów, które mogą prowadzić do braku wyczerpującego charakteru rachunków narodowych.

Rodzaje N1–N7 odnoszą się do sytuacji, gdy dane źródłowe pozyskuje się z badań lub zbiorów administracyjnych producentów. W związku z tym rodzaje te należy stosować przede wszystkim w analizie wyczerpującego charakteru w kontekście obliczania PKB w ramach podejścia od strony produkcji. Rodzaje te można zastosować również do analizy w ramach podejścia od strony przychodów lub rozdysponowania, choć jest to łatwiejsze, jeżeli dane pochodzą z badań lub administracyjnych zbiorów producentów.

W celu zapewnienia, aby rodzaje braku wyczerpującego charakteru były odrębne i łatwe do odróżnienia, należy je określić w oparciu o rozróżnienie działalności produkcyjnej pod względem tego, jak duży jest jej potencjał do bycia nieobserwowaną. Dokonuje się tego poprzez zbadanie łatwo obserwowanych cech producentów, przy czym każdą cechę dzieli się na wzajemnie wykluczające się, wyczerpujące kategorie. Cechy te należy określić w oparciu o następujące pytania:

- a) czy producent jest zarejestrowany w organach administracyjnych?
- b) czy producent jest ujęty w statystycznym rejestrze przedsiębiorstw?
- c) jakie jest podstawowe źródło danych: badanie producentów, zbiór administracyjny, czy inne źródło?
- d) czy producent jest osobą prawną, przedsiębiorcą czy nierynkowym producentem w ramach gospodarstwa domowego?
- e) czy producent odpowiada na badania?
- f) czy producent zgłasza dane prawidłowo, czy błędnie?
- g) czy wszystkie dane wymagane do rachunków narodowych są gromadzone?

W połączeniu cechy te stanowią podstawę opisów rodzajów N1–N7 i zapewniają kompleksową analizę potencjalnego braku wyczerpującego charakteru. Wyodrębnienie typów N1–N7 i ich zależności opisano poniżej.

W pierwszej kolejności należy rozważyć, czy producent jest objęty badaniem lub ujęty w zbiorze administracyjnym. Producent może nie być objęty badaniem ani ujęty w zbiorze administracyjnym, ponieważ:

- a) celowo nie dopełnił on obowiązku rejestracji z uwagi na swoją działalność z szarej strefy (N1) lub działalność nielegalną (N2);
- b) jest zwolniony z obowiązku rejestracji (nierynkowi producenci w ramach gospodarstwa domowego) (N3);
- c) jest osobą prawną, ale nieobjętą badaniem (N4);
- d) jest zgłoszonym przedsiębiorcą, ale nieobjętym badaniem (N5).

Jeżeli producent podlega badaniu, uzyskane dane mogą nie mieć wyczerpującego charakteru, ponieważ:

- a) producent celowo błędnie zgłasza dane (N6);
- b) wymagane dane nie są gromadzone lub są niewłaściwie przetwarzane (nieprawidłowości statystyczne) (N7).

Wzory tabeli przeglądowych, o których mowa w art. 5

Rodzaje i elementy braku wyczerpującego charakteru według wykorzystanej metody osiągnięcia wyczerpującego charakteru – przegląd dostosowań w zakresie wyczerpującego charakteru (analogiczny wzór należy zastosować w odniesieniu do zużycia pośredniego, wartości dodanej brutto oraz – pod warunkiem że dane źródłowe pochodzą z badań lub zbiorów administracyjnych producentów – odpowiednich składników podejścia do PKB od strony rozdysponowania i dochodów)

Rodzaje i elementy braku wyczerpującego charakteru	Metody osiągnięcia wyczerpującego charakteru								Ogółem
	Metoda 1	Metoda 2	Metoda 3	Metoda 4	Metoda 5	Metoda 6	Metoda 7	Metoda 8	
N1									
— Element 1									
— Element 2									
— ...									
N2									
— Element 1									
— ...									
N3									
— Element 1									
— ...									
N4									
— Element 1									
— ...									
N5									
— Element 1									
— ...									
N6									
— Element 1									
— ...									
N7									
— Element 1									
— ...									
Ogółem									
%									100 %